

Zasady zaliczenia:

- opracowanie instrukcji do projektu badawczego lub projektu działania lokalnego

Podstawy prawne i organizacyjne funkcjonowania edukacji europejskiej w gimnazjum i szkole średniej

Zagadnienia:

- Przedstawienie miejsca i roli edukacji europejskiej na różnych poziomach edukacyjnych reformowanej szkoły w świetle Podstawy programowej kształcenia ogólnego z dnia 15. 02. 1999 oraz innych dokumentów prawnych
- Przedstawienie sposobu organizowania i funkcjonowania zajęć szkolnych oraz pozaszkolnych z edukacji europejskiej w świetle przepisów prawnych

Osiągnięcia: Po zakończonych zajęciach studenci powinni:

- znać podstawę prawną wprowadzenia edukacji europejskiej w reformowanej szkole
- wykazać ogólną orientację w sposobach organizacji zajęć szkolnych z edukacji europejskiej

Literatura:

- Podstawa programowa kształcenia ogólnego, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 1999

Przedmiot i zadania edukacji europejskiej na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły średniej

Zagadnienia:

- Ukazanie podstawowych założeń edukacji obywatelskiej na podstawie analizy zadań edukacyjnych, treści programowych i osiągnięć zawartych w Podstawie programowej kształcenia ogólnego
- Przedstawienie przykładowych sposobów realizacji edukacji europejskiej na podstawie analizy wybranych programów edukacji europejskiej..

Osiągnięcia: Po zakończonych zajęciach studenci powinni:

- umieć przedstawić podstawowe założenia edukacji europejskiej na różnych poziomach edukacji szkolnej
- wykazać orientację w treściach programowych tej edukacji.
- wykazać się znajomością przynajmniej dwu wybranych programów realizujących założenia edukacji europejskiej.

Literatura:

- Podstawa programowa kształcenia ogólnego, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 1999
- Spis zatwierdzonych przez MEN programów nauczania w zasobach internetowych

Źródła i materiały pomocnicze do edukacji europejskiej

Zagadnienia:

- Przegląd i analiza zawartości merytorycznej i metodycznej pakietu edukacyjnego Europa na co dzień: poradnik dla nauczyciela, zeszyt dla ucznia, film wideo, program i nagrania na płycie CD
- Omówienie wybranych przykładów funkcjonujących na rynku edukacyjnym podręczników, programów multimedialnych i pomocy dydaktycznych do edukacji europejskiej
- Przegląd i analiza metodyczna materiałów pomocniczych i metodycznych dla nauczycieli: poradniki metodyczne, scenariusze zajęć, słowniki instytucji i terminów Unii Europejskiej
- Przedstawienie merytorycznych i metodycznych kryteriów wyboru materiałów dydaktycznych do realizacji edukacji europejskiej .

Osiągnięcia: Po zakończonych zajęciach studenci powinni:

- wskazać na kilka przykładowych podręczników, programów multimedialnych i pomocy dydaktycznych do edukacji obywatelskiej
- wykazać się umiejętnością doboru adekwatnych kryteriów analizy i oceny proponowanych materiałów

Literatura:

- Europa na co dzień, Podręcznik nauczyciela, Wydawnictwo CODN, Warszawa 1997
- Europa na co dzień, Podręcznik ucznia, Wydawnictwo CODN, Warszawa 1997
- Europa na co dzień, Program edukacyjny na CD, Wydawnictwo CODN, Warszawa 1997
- Europa na co dzień, Film edukacyjny, Wydawnictwo CODN, Warszawa 1998
- Europa na co dzień, Betowen dwanaście wariacji na podstawie fragmentu IX Symfonii Beethovena i ody do radości Fryderyka
- Schillera, Wydawnictwo CODN, Warszawa 1998
- V. Julkowska, I. Skórzyńska, Niezbędne minimum kompetencji dydaktycznych nauczyciela humanisty w zreformowanej szkole, □Edukacja Medialna□, 2000, nr 1

Wybrane strategie, metody i techniki dydaktyczne wykorzystywane na zajęciach edukacji europejskiej:

Zagadnienia:

- Przedstawienie aspektów metodycznych podstawowych strategii, metod i technik pracy na specyficznych dla zajęć z edukacji europejskiej: projekt badawczy, projekt działania lokalnego,
- Przygotowanie instrukcji do projektu badawczego
- Omówienie innych metod aktywizujących pracę zespołową oraz indywidualne działania twórcze na przykładzie: analizy przypadku, dyskusji panelowa, punktowanej, dramy i techniki dramowych, symulacji, nauczanie we współdziałaniu
- Przećwiczenie wybranych metod na materiałach przeznaczonych dla gimnazjum i szkoły średniej

Osiągnięcia: Po zakończonych zajęciach studenci powinni:

- znać specyficzną dla edukacji europejskiej metodę projektu
- w oparciu o posiadaną wiedzę i umiejętności praktyczne posiadać orientację w pozostałych omówionych na wykładzie metodach i technikach pracy przydatnych podczas lekcji edukacji europejskiej

Literatura:

- - R.I. Arends, Uczymy się nauczać, tłum. K. Kruszewski, Warszawa 1994
- B. Celarek, M. Dąbrowski, B. Jankowski, D. Obidniak, J. Żmijski, Projektowanie. Materiały dla edukatorów, CODN, Warszawa 1999
- J. Królikowski, Projekt edukacyjny, Warszawa 2000
- Strategie przekazu wiedzy historycznej w edukacji szkolnej i akademickiej. Techniki teatralne. Retoryka, red. M. Kujawska, Poznań 1997
- M. Taraszkiewicz, Jak uczyć lepiej czyli refleksyjny praktyk w działaniu, Warszawa 1998

Metody i narzędzia monitorowania, oceny i ewaluacji osiągnięć uczniów oraz nauczycieli w edukacji europejskiej

Zagadnienia:

- Przedstawienie podstawowych metod oceny i ewaluacji specyficznych dla edukacji europejskiej: metoda portfolio, prezentacja, sesja plakatowa
- Analiza przykładowego materiału wchodzącego w skład portfolio
- Wskazanie sposobu wypracowywania narzędzi oceny i ewaluacji na podstawie dostępnej literatury metodycznej i doświadczeń praktycznych
- Przygotowanie ankiety ewaluacyjnej

Osiągnięcia: Po zakończonych zajęciach studenci powinni:

- posiadać orientację w metodach oceny i ewaluacji dostosowanych do specyficznych zadań edukacji europejskiej
- posiadać wiedzę na temat samodzielnego wypracowywania narzędzi oceny i ewaluacji, odwołując się do

dostępnych na rynku wydawniczym materiałów dydaktycznych

Literatura:

- J. Chodynicki, M. Grondas, A. Kołodziejczyk, J. Królikowski, Ocenianie. Materiały dla edukatorów, CODN, Warszawa 1999
- Kształcenie obywatelskie. Scenariusze lekcji, red. A. Pacewicz, CEO, Warszawa 1995
- S.G. Paris, L.R. Ayers, Stawanie się refleksyjnym uczniem i nauczycielem, tłum. M. Janowski, i M. Micińska, Warszawa 1997
- E. Perott, Efektywne nauczanie, tłum. A. Janowski, Warszawa 1995
- Standardy wymagań egzaminacyjnych dla szkoły podstawowej, gimnazjum i ponadpodstawowej

Aktywności europejskie, czyli współpraca z centralnymi i lokalnymi ośrodkami upowszechniania wiedzy o kulturze europejskiej, współpracy i integracji europejskiej

Zagadnienia:

- Przedstawienie podstawowych informacji na temat centralnych i lokalnych ośrodków edukacji europejskiej wspomagających pracę nauczyciela
- Zapoznanie studentów z różnymi formami współpracy nauczycieli z ośrodkami edukacyjnymi: kontakty osobiste, konkursy wiedzy europejskiej, projekty naukowe i kulturalne, wyjazdy studyjne, szkolenia
- Wskazanie na konieczność współpracy z lokalnymi władzami samorządowymi
- Podanie przykładów międzynarodowej współpracy i wymiany szkół

Osiągnięcia: Po zakończonych zajęciach studenci powinni:

- posiadać wiedzę na temat centrów edukacyjnych i szkoleniowych, wspomagających pracę nauczyciela edukacji europejskiej
- posiadać informacje na temat form współpracy z ośrodkami centralnymi i lokalnymi

Literatura:

- Almanach polskich pozarządowych organizacji proeuropejskich, Polska Fundacja im. R. Schumana, Warszawa 1994
- Europa na co dzień, Podręcznik nauczyciela, Wydawnictwo CODN, Warszawa 1997

Realizacja programu edukacji europejskiej w warunkach szkolnych ramach integracji międzyprzedmiotowej

Zagadnienia:

- Przedstawienie form organizacyjnych kształcenia w ramach integracji międzyprzedmiotowej
- Praktyczne przećwiczenie trzech strategii integracji międzyprzedmiotowej
- Prezentacja przygotowania i realizacji wybranych treści edukacji europejskiej na przykładzie projektu badawczego i projektu działania lokalnego

Osiągnięcia: Po zakończonych zajęciach studenci powinni:

- posiadać orientację na temat różnych form organizacyjnych realizacji edukacji europejskiej w ramach działań integracji międzyprzedmiotowej: historii, wiedzy obywatelskiej, geografii; w ramach pozalekcyjnych form realizacji ścieżki międzyprzedmiotowej

Literatura:

- J. Kowalski, M. Sielatycki, Integrująca się Europa, Wydawnictwo CODN, Warszawa 1996
- J. Królikowski, Projekt edukacyjny, Warszawa 2000
- H. Malosse, P. Fontaine: Słownik instytucji i terminów Unii Europejskiej, Warszawa 1997
- H. Samsonowicz: Miejsce Polski w Europie, Warszawa 1995